

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 25GPTS.32N.00688.23
Jednostka organizacyjna Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia inżynierskie pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Katarzyna Fagiewicz	
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Fagiewicz	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Laboratorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Poszerzenie wiedzy studentów o funkcjonowaniu systemu środowiska przyrodniczego oraz zapoznanie z zasadami wykorzystania zasobów przyrodniczych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki obszarów zurbanizowanych, wiejskich i leśnych
C2	Zapoznanie studentów z kryteriami oceny poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, z barierami i ograniczeniami w gospodarowaniu przestrzenią w odniesieniu do podstawowych kierunków działalności człowieka

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu kształtowania środowiska przyrodniczego, antropopresji w ujęciu komponentowym i sektorowym na poziomie szkoły średniej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Ma ogólną orientację w zagadnieniach prawnych związanych z gospodarczym wykorzystywaniem środowiska przyrodniczego na zasadach zrównoważonego rozwoju	GPT_K3_W03, GPT_K3_W07	Egzamin pisemny
W2	Ma wiedzę dotyczącą zakresu analizowania uwarunkowań przyrodniczych na potrzeby podstawowych dokumentów planistycznych, jak m. in. podstawowe opracowanie ekofizjograficzne, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, prognoza skutków ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	GPT_K3_W01, GPT_K3_W02, GPT_K3_W05, GPT_K3_W07	Egzamin pisemny, Projekt
W3	Zna i rozumie zasady gospodarowania środowiskiem zgodne ze zrównoważonym rozwojem	GPT_K3_W01, GPT_K3_W02, GPT_K3_W03, GPT_K3_W04, GPT_K3_W05	Egzamin pisemny, Projekt
W4	Zna bariery i ograniczenia w gospodarowaniu przestrzeni w odniesieniu do podstawowych kierunków działalności człowieka	GPT_K3_W03, GPT_K3_W05, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny, Projekt
W5	Zna źródła danych dotyczące środowiska przyrodniczego (materiały kartograficzne i dane opisowe)	GPT_K3_W09, GPT_K3_W12_inz	Egzamin pisemny, Projekt
W6	Ma wiedzę dotyczącą komponentów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych relacji, dynamiki systemu przyrodniczego oraz zagrożeń dla jego elementów biotycznych i abiotycznych	GPT_K3_W03, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny, Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi określić optymalny kierunek zagospodarowania obszarów uwzględniając uwarunkowania przyrodnicze	GPT_K3_U01, GPT_K3_U04, GPT_K3_U06, GPT_K3_U07	Egzamin pisemny, Projekt
U2	Potrafi przewidywać wpływ zmian zagospodarowania przestrzennego na funkcjonowanie systemu środowiska przyrodniczego	GPT_K3_U01, GPT_K3_U04, GPT_K3_U05, GPT_K3_U06, GPT_K3_U07	Egzamin pisemny, Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Wykazuje aktywną postawę w pracy zespołowej, obiektywnie ocenia wkład pracy własnej i innych w przygotowanie wspólnego opracowania oraz współpracuje w grupie w celu rozwiązania określonego problemu	GPT_K3_K01	Projekt

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Jest świadomy potrzeby stałego śledzenia bieżących zmian w ustawodawstwie i przepisach	GPT_K3_K01, GPT_K3_K02	Egzamin pisemny, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawy formalno-prawne zrównoważonego korzystania z środowiska przyrodniczego (unijne i krajowe). Przyrodnicze uwarunkowania zrównoważonego rozwoju.	W1, W3, U2, K2	Wykład
2.	Bariery i ograniczenia środowiskowe w gospodarce przestrzennej. Konflikty i kolizje środowiskowe.	W2, W3, W4, W6, U2, K1	Wykład, Laboratorium
3.	Struktura i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.	W2, W5, W6, U1, U2, K1	Wykład, Laboratorium
4.	Struktura ekologiczna przestrzeni i rola jej ochrony w gospodarce przestrzennej	W2, W3, W5, W6, U2, K2	Wykład
5.	Relacje człowiek - środowisko przyrodnicze. Antropogeniczne obciążenia środowiska przyrodniczego i ich skutki dla gospodarki przestrzennej	W2, W4, W5, W6, U2, K1	Wykład, Laboratorium
6.	Zasoby użytkowe środowiska przyrodniczego. Świadczenia ekosystemowych jako narzędzie oceny potencjału poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego	W2, W3, W4, W6, U2, K1	Wykład, Laboratorium
7.	Przyrodnicze uwarunkowania gospodarki leśnej. Funkcje lasu. Gospodarka leśna w gospodarce przestrzennej.	W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, K1	Wykład, Laboratorium
8.	Kształtowanie środowiska przyrodniczego obszarów rolniczych. Przyrodnicze uwarunkowania rolnictwa. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, K1	Wykład, Laboratorium
9.	Rola wody w przyrodzie i gospodarce. Zagrożenia powodziowe - rodzaje i przeciwdziałanie	W2, W3, W5, W6, U1, U2, K1	Wykład, Laboratorium
10.	Źródła informacji o środowisku przyrodniczym. Kartograficzne (analogowe) i cyfrowe bazy danych.	W5, W6, K1	Wykład, Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Laboratorium	Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Wynik uzyskany egzaminu pisemnego. Skala ocen zgodna z Regulaminem studiów UAM: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – powyżej 91% punktów, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – od 81 - 90 punktów, 3. dobry (db; 4,0) – od 71 – 80% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – od 61-70% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – od 51 - 60% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.
Laboratorium	Prezentacja i zaliczenie projektu na podstawie kryteriów określonych przez prowadzącego

Literatura

Obowiązkowa

1. Przewoźniak M., Czochański J.T., 2020, Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Gdańsk-Poznań
2. Macias A., Bródka S., 2014, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa
3. Chmielewski T.J., 2001, System planowania przestrzennego harmonizujący przyrodę i gospodarkę, t.1-2, Politechnika Lubelska, Lublin
4. Dubel K., 1998, Uwarunkowania przyrodnicze w planowaniu przestrzennym, Wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok

Dodatkowa

1. Richling A., Solon J., 1998, Ekologia krajobrazu, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Laboratorium	15
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie raportu	15
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GPT_K3_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, indywidualnych i w zespole, w zakresie działań związanych z gospodarką przestrzenną
GPT_K3_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami gospodarki przestrzennej oraz działania w sposób przedsiębiorczy
GPT_K3_U01	Absolwent/ka potrafi analizować i interpretować złożoność i zróżnicowanie przestrzenne zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu gospodarki przestrzennej oraz powiązanych z nią dyscyplin
GPT_K3_U04	Absolwent/ka potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów oraz zjawisk występujących w gospodarce przestrzennej z wykorzystaniem wybranych zaawansowanych metod oraz narzędzi statystycznych i geoinformacyjnych
GPT_K3_U05	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zaawansowane narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania złożonych relacji pomiędzy środowiskiem przyrodniczymi i zjawiskami społeczno-ekonomicznymi oraz do badania ich dynamiki
GPT_K3_U06	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozwiązywania i rozstrzygania dylematów związanych z gospodarką przestrzenną, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozwiązania
GPT_K3_U07	Absolwent/ka potrafi wykorzystać oprogramowanie GIS oraz CAD do przygotowania koncepcji i projektów z zakresu gospodarki przestrzennej
GPT_K3_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym przedmiot badań, kluczowe pojęcia i zagadnienia z gospodarki przestrzennej oraz jej miejsce w systemie nauk, a także złożone powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
GPT_K3_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym koncepcje teoretyczne z zakresu: socjologii, demografii, ekonomii i zarządzania, prawa, lokalizacji działalności gospodarczej, rozwoju miast i obszarów wiejskich odnoszących się do gospodarki przestrzennej oraz złożone relacje pomiędzy społeczną i ekonomiczną działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym
GPT_K3_W03	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań gospodarki przestrzennej i ich wpływ na procesy rozwoju w różnych skalach przestrzennych
GPT_K3_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teorie rozwoju regionalnego i lokalnego, a także przestrzenne zróżnicowanie i dynamikę zjawisk społeczno-ekonomicznych i ich konsekwencje
GPT_K3_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia teoretyczne i praktyczne zagadnienia z zakresu planowania przestrzennego i projektowania układów przestrzennych
GPT_K3_W06	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania środowiska przyrodniczego, jego użytkowania i zagrożeń z tym związanych
GPT_K3_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu normy i reguły prawne oraz organizacyjne dotyczące planowania przestrzennego na różnych szczeblach oraz ma szczegółową wiedzę z zakresu funkcjonowania samorządu terytorialnego
GPT_K3_W09	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe zagadnienia związane z pozyskiwaniem, przetwarzaniem, analizą i wizualizacją danych geograficznych
GPT_K3_W12_inz	Absolwent/ka zna i rozumie metody, techniki i narzędzia stosowane przy rozwiązywaniu zadań inżynierskich z zakresu gospodarki przestrzennej